MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Osaamisunioni- tiedonanto

SiV 18.9.2025
Päivi Bosquet, OKM

Komission tiedonanto

- Komissio antoi tiedonannon Osaamisunionista (Union of Skills) 5.3.2025. Samalla komissio julkaisi Osaamisunioniin perustuvat tiedonannot perustaitojen toimintasuunnitelmasta ja STEM-aineiden opetusta koskevasta strategisesta suunnitelmasta.
- Valtioneuvoston e-kirjeellä E56/2025 vp muodostetaan yleisiä kantoja em. tiedonannoissa esille nostettuihin aiheisiin. E-kirje on valmisteltu yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa, koska osa aloitteista on TEM:n hallinnonalalle kuuluvia.

Union of Skills

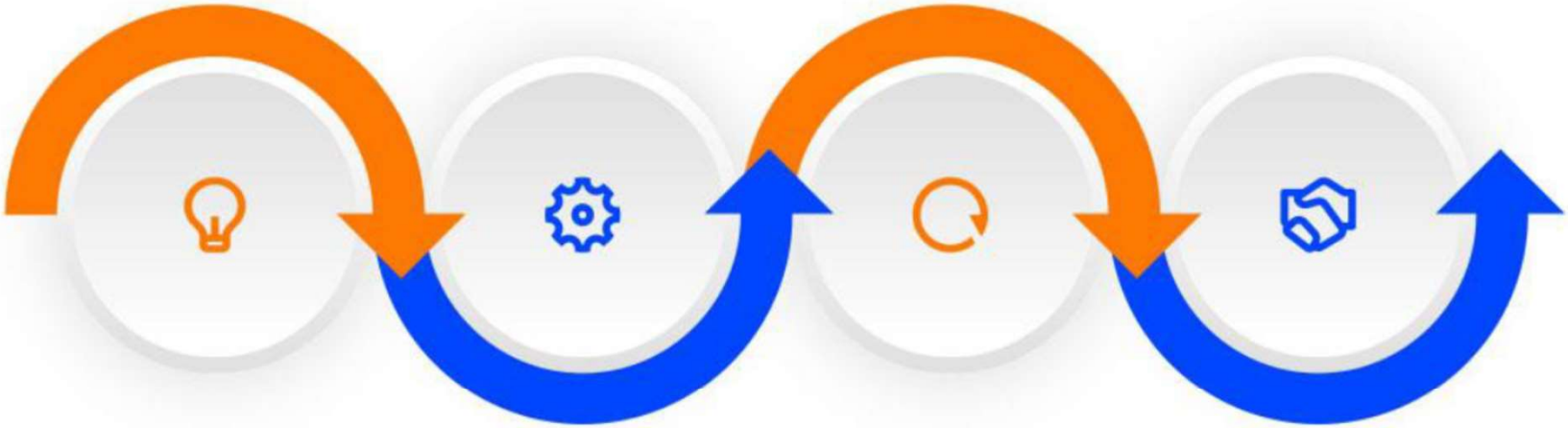

Build skills
for quality lives and jobs

Upskill and reskills
for the digital & green transition

Circulate skills
across the EU for competitiveness

Attract, develop and retain talent
for Europe's future

INVESTMENT

GOVERNANCE

Suuri määrä aloitteita

- Osaamisunioni-tiedonanto sisältää suuren määrän komission aloitteita, jotka annetaan vuosien 2025-2027 aikana. Varsinaisiin aloitteisiin otetaan kantaa niiden realisoituessa.
- Mukana on myös aloitteita, jotka ovat käytännössä jo valmistelussa, kuten korkeakoulutukseen liittyvä eurooppalainen yhteistutkintomerkki tai mahdollinen eurooppalainen yhteistutkinto.
- Aloitteiden joukossa on myös muun muassa perustaitojen toimintasuunnitelma, digitaalisen koulutuksen tulevaisuuden tiekartta, LUMATE-alojen koulutuksen strateginen suunnitelma, ammatillista koulutusta koskeva eurooppalainen strategia, työntekijöiden taitotakuu sekä osaamisen siirrettävyysaloite.
- Mukana on myös aloitteita osaajien houkuttelemiseen kolmansista maista, muun muassa Marie Sklodowska-Curie Action ”MSCA Choose Europe” – pilottihanke.

Osaamisunionin hallintomalli

- Eurooppalainen osaamisen korkean tason lautakunta (high level board).
- Suositukset inhimillisestä pääomasta: koulutus ja osaaminen eurooppalaisessa ohjausjaksossa.
- Eurooppalainen osaamiskartoituksen seurantakeskus (European skills intelligence observatory).
- Osaaminen vahvasti kytketty kilpailukykyyn.

Suomen kantaa; pääpiirteet

- Suomi tunnistaa osaamisen keskeisenä tekijänä niin työelämälle kuin yhteiskunnan uudistumiskyvylle. Suomi tunnistaa myös, että erilaiset muutokset haastavat koulutusjärjestelmän kyvykkyyttä vastata osaamisen haasteisiin. Tarvitaan vahvaa poikkihallinnollista yhteistyötä ja panostusta.
- Suomi pitää tärkeänä, että osaamista tarkastellaan laaja-alaisesti, huomioiden myös yhteiskunnan resilienssi, turvallisuus, demokratiakehitys, inklusiivisuus ja koulutuksen saavutettavuus.
- **Eurooppalainen koulutusalue** on Suomen näkemyksen mukaan se keskeinen rakenne, jolla varmistetaan kokonaisvaltainen lähestymistapa koulutukseen.

Suomen kantaa; pääpiirteet 2

- Suomi vaalii jäsenmaiden ja Unionin välistä toimivallan jakoa ja korostaa neuvoston roolia.
- Suomi korostaa toimenpiteiden kustannustehokkuutta, hallinnollisen taakan vähyyttä, jäsenmaiden koulutusjärjestelmien ja työvoimapoliittisten painotusten huomioimista sekä olemassa olevien rakenteiden hyödyntämistä.

Suomen kantaa; perustaidot ja STEM sekä osaamisen ja taitojen kehittäminen

- Suomi näkee, että kaikille tulisi taata korkealaatuinen koulutus ja perustaidot, mukaan lukien digitaaliset perus- ja kansalaistaidot sekä työelämätaidot. Perustaitoihin panostaminen on avain koko koulutusjärjestelmän laadulle, tehokkuudelle sekä EU:n kilpailukyvylle, mutta myös kansalaisena toimimiselle digitalisoituneessa yhteiskunnassa.
- Suomi pitää tärkeänä lisätä LUMATE-aineiden osaamista kaikille. Huomiota on tarvittaessa kiinnitettävä aliedustettuihin ryhmiin. Suomi näkee, että tiedonannossa käytettyä STEM-termiä tulisi laajentaa koskemaan myös luovuutta.
- Suomi katsoo, että osaajapulaan vastaamiseksi on EU:n tasolla viime vuosina syntynyt jo hyviä yhteistyömalleja, joihin käytettyjä resursseja ja tehtyä työtä on tarpeen edelleen hyödyntää. Uusia rakenteita koulutustarjonnan kehittämiseksi ja tarjoamiseksi tulisi harkita tarveperusteisesti.

Suomen kantaa; liikkuvuus

- Suomi suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti komission suunnitelmiin sujuvoittaa opiskelijoiden ja osaajien liikkuvuutta niin Euroopan sisällä kuin kolmansista maista, mutta kaipaa niistä kuitenkin lisätietoja.
- Suomi toteaa, että tulevaa EU:n monivuotista rahoituskehystä (2028-) koskeviin rahoituskysymyksiin otetaan kantaa osana rahoituskehyksiin liittyvää kannanmuodostusta.

Suomen kantaa; hallintomalli

- Suomi katsoo, että lisätietoa ehdotetun osaamista käsittelevän eurooppalaisen korkean tason ryhmän mandaatista, kokoonpanosta ja toimintamekanismista tarvitaan. Suomi pitää hyvänä, että työelämän toimijat ovat suunnitellussa ryhmässä edustettuina, mutta korostaa, että **toimivalta koulutukseen liittyvissä asioissa on Euroopan unionin neuvostolla ja jäsenvaltioilla.**
- Osaamisunionin hallintorakenteen valmistelussa olisi riittävästi huomioitava jäsenvaltioiden erityispiirteet, jäsenvaltioiden ja Unionin välinen toimivallan jako sekä Eurooppalaisen koulutusalueen hallintorakenteet.